

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és esütőirtőkön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 frt 25 kr., fél évre 2 frt 50 kr., egész évre 3 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. tized 206. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

A vármegyék közigazgatása.

Még mindég nem tudjuk: mi lesz a vármegyék közigazgatásával? Megoldja-e a kormány es törvényhozás ezt a kérdést rövid időn? Kijelölik-e az államosítást az új országgyűlés legközelebb kezdődő üléseinek egyik első teendőjéül?

Ugy vagyunk ma már ezzel a kérdéssel, hogy az a halasztás folytán annyira égetővé vált, hogy az erre legilletékesebbek nem mernek belefogni az elintézésébe, kezüket a megégtől féltvén.

Ne feleddjék a négy év előtt történeteket: a Szapáry-féle több száz szakaszos törvényjavaslatnak szinte a végtelenbe nyúlt, s a mellett eredménytelen tárgyalásait, melyek a tisztesség megmentésére csak úgy vezethettek, hogy a több száz paragrafus egyetlenegy elfogadott paragrafusa mellé meg egyet csináltak és fogadtak el. Ki tagadná, hogy ebben a parlamenti többség akarata a kisebbség ellenállásán törött meg?

Ez olyan bizonyos, mint az, hogy ez a két paragrafusos közigazgatási törvény, mely kimondja, hogy a közigazgatás állami feladatot képez, mit a kormány kinevezett tisztviselőkkel gyakorol, — voltaképen

nem effektuálható törvény, mert nem kerül olyan sült bolond, aki már most ennek alapján közigazgatásunk rendezését és államosítását keresztülvinni megkísértené.

Mindezeket tudva, itt az ideje, hogy végre a vármegyékben és városokban megjelenő lapok ismét foglalkozzanak e kérdéssel. Mert a mindenféle politikai kérdések sokasága — a közigazgatás rendezésének ügyét, úgy látszik — annyira letolta a napirendről, hogy egyébként alig lehet kilátás azok mielőbb való elintézésére, ha csak a közvélemény nem nyilatkozik meg e részben követelően.

Meg kell tehát hangosan nyilatkozni országsszerte a közvéleménynek: mert kétségtelen, hogy a vármegyei és községi közigazgatás egyaránt égetően követelik a sürgős reformot, melyek egyszer valahára alaposan elejét vegyék a közigazgatásban ma nap-napra előforduló és a sajtó által mindannyiszor nyilvánosságra hozott mindenféle visszaéléseknek, fegyelmi vétségeknek.

Ezek a közigazgatási vétkek, az évtizedekre visszaterjedően kiütőköz mindenféle büntös manipulációk rontották meg a mai közigazgatás hitelét és okozzák, hogy ma jóformán e bünök kelesztő fészkeinek tekintti a közönség az egész adminisztrációt, sanda

gyanúvsl tekintve annak kezelőire még ott is, hol erre valójában ok nincsen.

Vegyünk csak gyakorlati példákat.

Vajon a közigazgatás jóságában való hitet erősíti-e az, ha valahol ki-sült, hogy a polgármester vagy más hatósági közeg szabálytalanságot szabálytalanságra halmozott, kötelességeit nem csupán hanyagul, de a közérdek határozott kárára teljesítette, ezért a fegyelmi hatósága el is ítéli vagy 300 frt pénzbüntetésre s aztán nagy triumfussal visszaültetik a közben felfüggesztve volt férfit a hivatalába? Vagy elősegíti-e a közigazgatás tekintélyét, ha nyílt közgyűléseken merő nagyszájúkodásból egyesek tisztességtelen üzemekkel gyanúsítanak köztisztviselőket, ami pedig alkotmányos életünkben nem éppen ritka jelenség.

Azt fogják sokan mondani, hogy ily esetek a közigazgatásnak államosítás útján való rendezése után is fordulhatnak elő. Ez igaz, fognak ilyenek előfordulni azután is szörványosan, de ezek egyes esetek lesznek, míg ma mindennapiak a tapasztalt visszaélések.

Mert nem a személyekben, hanem a rendszerben van a hiba. A párturalom kezében van a vidéki közélet országsszerte és ennek a lidércnyomása

TÁRCA.

Az »Athenaeum« Olvasótára.

— Eredeti s fordított regények és novellák. —

Régóta készülök írni az »Athenaeum Olvasótára«-ról, a valogatott jó magyar és külföldi regényeknek e gazdag gyűjteményéről, ám a sok készülődesben telt, mult az idő, kötet után kötet jelent meg sűrű meg-másutásban s ma már, ha tisztennem teljesen eleget akarnék tenni, körülbelül száz regény- és novella kötetről kellene beszámolnom. Nekünk, íróembereknek, a fővárosi élet izgalmait közt nincs sem kedvünk, sem érkezésünk regényolvasásra, látjuk nap nap után a megjelenő regények címét, s irigykedéssel gondolunk ama boldog embertársainkra, kik az év minden szakában élvezhetik az olvasás isteni gyönyörűségeit.

Magam is azok közé tartozom, kik a fővárosban alig olvasnak regényt, hanem szép csöndesen összegyűjtik a nevesebb vagy oly névtelen írók munkáit, melyekre figyelmünket felhívják, aztán várjuk a nyári pihenőt, mikor meghúzódvá az arnyékos lugasban, zavartalanul engedhetjük át magunkat az olvasás gyönyörűségeinek.

Az »Athenaeum Olvasótára«-nak, — néhány kötet kivételével — jóformán csak izléses kótási tábláit ismertem eddig; a falu csöndes, nyugalmas élete kellett hozzá, hogy egyenként megismerkedjem nevezetesebb kö-

teteivel. A nehéz, kenyérkereső munka, a nehézkes stílus tudományos munkák után mily jól esik a léleknek a könnyű s mégis szívet-lelket nemestítő, szórakoztató olvasmány! Oly rég nem olvastam regényeket! Oly kevés regényt olvastam a boldog diák kor óta, hogy most egyszerre visszaképzelttem magamat a diák vakáció gondatlan napjaiba, mikor valogatás nélkül olvastunk össze minden regényt, a mit kezünkhez kaphattunk.

Mily nagyot változott azóta a világ! A szépirodalom az utolsó húsz esztendőnek a leforgásán dráisi haladást tett. A régi írók ritkuló seregéhez, a fiatal írók egy roppant nagy gárdája szegődött, alig mulik el nap új könyv nélkül, a regény- és novella köteteknek szere száma sínes, van miben valogatnunk, csak értsünk a valogatáshoz.

Am éppen ez, a mihez legkevésbé értenek. S mert ez így van, az »Athenaeum Olvasótára«-nak előttem nem az a legnagyobb érdeme, hogy egy kötetét 50 krajcárral lehet megszerezni, hanem az, hogy minden kötetét írda lmi becsú munka lévén, a kellőképpen nem tájékozott közönség, ha bármi uton e regénytarhoz s annak egyes darabjaihoz jut, izlését, erkölcsét nem fenyegeti semminemű veszedelem, s a mi nagyfontosságú dolog, a szülő nyugodtan adhatja felseledült gyermekeinek kezébe e könyvet, nem kell rejtgetni előlük.

Az »Athenaeum Olvasótára«-ban előkelő magyar és francia írók dominálnak. Jókai Mór nyitja meg a sort s végig oly ma-

gyar a színvonal, hogy íróinkra csak tisztesség lehet, ha ebbe a társaságba bejuttanak. Egy nem hivatalosan, de hallgatag megalakult irodalmi társaság ez, melynek tagja lenni minden magyar írónk ambíciója lehet és az is. Jókainak két novellás kötete mellett nem egy írónk szerepel több kötettel, nevezetesen: V e r t e s i Arnold (Füredön, Mézeshegy, Mindhiába); T o l n a i Lajos (Csak egy asszony, Az urak, Dániel pap lesz); ifj. A b r a n y i Kornél (Az élet tarkaságaiból, Régi és új nemeselek); B e n i c z k y n é B a j z a Lenke (Két szív harca, Itt és a jövő életben) s a fiatalabb írók közül A b o n y i Árpád egymaga hét kötet regényvel és novellával, melyek közül főként a B o s n y a k k é p e k méltó feltűnést keltettek.

Es itt vannak a társaságban még: B a r t ó k Lajos, D e g r é Alajos, A m b r u s Zoltán, J u s t h Zsigmond, K ö b o r Tamás, G a l Mózés, M a l o n y a y Dezső, T ó t h Béla, S e b ő k Zsigmond, M a r g i t a y Dezső, P r é m József, R á k o s i Viktor, V e r t e s i Gyula, S z a b ó n é N o g a l l Janka, M á r k u s József, K a b o s E d, T h u r y Zoltán, S z i k l a y János, G y a r m a t h y Zsigáné, B r ó d y Sándor, K o z m a Andor, P e k á r Gyula, K a z á r Emil stb.

Mondja valaki, hogy ez nem szép s nem előkelő irodalmi társaság!

A magyar írók mellett a franciák vannak nagyobb számmal s ezek közt főként B o u r g e t regényeire kell felhívnom a figyelmet, melyeket nem kisebb író, mint

alól kell, a közigazgatás állami rendezésével — felszabadítani megyéket és községeket.

Nem politikai pártokat értünk, bár az is elég veszedelem, ha a helyi közigazgatás azok után igazodik, hanem értjük a helyi pártokat, vagy igazabb néven nevezve, a helyi klikkeket. Ezek küzdenek a legpontosabb fegyverekkel, hogy valóságos csete-paték fejlődnek mindenütt az olyan közgyűléseken, hol az ilyenek kényükre nagygyatnak.

De tekintünk el ettől is és nézzük a mai rendszert más oldalról. Az eljárásokat a képviselő választja, emberek ők is és az emberek nem mind néme jellemű, önzetlen hazafiak. Olyik polgármester tud pártatlan lenni, de másik tiz nem. Az egyik félti a pártja kegyét és hogy azt el ne veszítse, teljesíti annak még oly jogtalan kívánságát is és ígér fűt-fát, engedelmessé válik, pártvezéri parancsokra, nehogy a következő választáson a pártja által elejtessék. A másikat bosszúindulata igazgatja eljárásában és a választás alkalmával ellene küzdőtteknek legméltányosabb kivánsága iránt is sikert marad. A harmadik a választás előtt mindenre szemet huny, minden visszaélést elnéz, hogy híveket nyerjen — és így tovább.

A községek, városok és vármegyék eljárásait tehát legelső sorban függetleneknek kell lenniük, még pedig leginkább magánemberek magánérdekeitől. Kötve kell lenniük szabályokhoz, törvényekhez, felsőbb hatóságokhoz; de nem tehetik függővé magukat, léteiket, itélkezéseiket a közigazgatás miként való ellátását a községi, városi vagy megyei képviselői vagy klikkjai szeszélyétől, akaratától.

Ha a községi elöljáró a helyi-gyűlés elnöke és csak annak tartozik hivataloskodásban számadás-

Tóth Béla ültetett át magyarába, az ő pártatlanul korrekt magyarságával, mely minduntalan elfeledtetni velünk, hogy idegen művet olvassunk. Bourget-n kívül Feuillet Oktáv, Daudet Alfonz, Coppée, Catulle Mendés, Prévost Mateol, Theuriet, Halévy névvel találkozunk s még több világhírű névvel a világirodalom köréből, Björnson Björnstjerne, Serao Matild, Verga Giovanni, Sand George, Thackeray, Dosztojevskij stb. nevével.

Nemesek a nevek, de az írónak ebben a gyűjteményben levő munkái bizonyos előkelő irodalmi szintet adnak az egész gyűjteménynek; jól esett találkoznom a nemes ízléssel, a lelkiismeretes kritikával, mely az Olvasótár kötetekének összeválogatásában nyilvánul. Mert hisz nagy írónak is vannak gyöngye, néha éppen sejtjes munkái, én azonban ilyesmit e gyűjteményben nem találtam. Nem talál más sem.

A szépirodalom művelői és olvasói hála-látartoznak az Athenaeumnak, ennek az előkelő irodalmi intézetnek, hogy ama nagyobbabasi alkotások mellett, minők a Magyar Nemzet Történetes, a magyar irodalom története stb. figyelmét kiterjeszti a szépirodalomra is, melynek utóbbi időben a napi sajtóval szemben nehéz életközelmélet kell folytatnia. A sajtóban túlságos nagy tér jut az apró, vázlatos, hevenyszétt tárgyaknak, a novellák egyenesen kiszorultak, csupán a regénynek maradt még helye, de itt is több a fordított, mint az eredeti, lévén amaz ol-

sal, — nem kell a polgárok kegyét alázatosan, a közérdek rovására is hajszolnia; azon polgárok kegyét, kik tőle igazságot kérni keresik őt fel és akiknek most, pártállásukra való tekintettel méri azt az igazságot.

A közigazgatás rendezése tehát ma, egyik legégetőbb közkérdés és mert azzá vált, nem szabad az illetékeseknek e rendezéstől visszariadniuk, de merész elhatározással bele kell nyúlniuk a zavarosba, hogy abból állandó rendet csináljanak. Ha pedig nem oldható meg a kérdés egyszerre — amint kívánatos volna — a maga egészében: meg kell oldani fokozatosan, részletről részletre. Mert kell, hogy legalább azok, akiknek kezébe a községi és megyei közigazgatás első sorban van letéve, végre függetlenítsenek a kortes-kegyektől.

Jó lesz tehát az illetékeseknek mielőbb alaposan foglalkozniuk ezzel a kérdéssel, mely többé hosszasan úgy sem odázható el.

Képviselői búcsúszó.

1892. január havában, néhai való Török Kálmán, Szentesek 14. éven át volt s országos körszereteten állott képviselője, akit itt — mint a legpuritánabb jellemű hazafiak egyikét, méltán nagyrabecsült mindenki, politikai pártállása való tekintet nélkül; — ez az akkor mar sorvasztó, halálos betegséggel szobájához szögözött Török Kálmán nyílt levelet intézett Szentese város polgáraihoz kijelentvén, hogy a biztos elbukás tudatában is kötelességének tartja: Szentesen újból fellépni képviselőjelöltnek a maga puritán függetlenségével, szemben az általa határozottan Ugronistának ismert Sima Ferenc részéről felléptetett Balogh Jánossal, — miután ő és a vele politikailag egy hitelevők soha Ugront és a követőt és így Sima Ferencet se ismerik el igaz függetlenségük 48. s. o. k. n. k.

Most, több mint négy évvel e választási harc után Balogh János, az akkor

csőbb, gazdaságosabb. Ily körülmények közt szerencse az írónak is, szerencse a közönségnek is az Athenaeum Olvasótára, mely öregségével alkalmas a legszélesebb rétegekben való elterjedésre s válogatott irodalmi színvonalon álló kötetekkel nagyban járulhat a — fájdalom, — meglehetősen megromlott irodalmi ízlés javításához.

Ez a két fontos körülmény tette könynyűvé nekem, hogy a nagyközönségnek jó lélekkel ajánljam az Athenaeum Olvasótárát.

Benedek Elek.

Czipra.

Írta: Polgár Géza.

Az az édesdeden csobogó patakoeska mesélte el fünek, fának, bokornak; onnan a lengő szellő szárnyain jutott el a csacsogó madárkákhoz az a mese, a mely tőlük hozzá szállott és én úgy el tudok tünődni a csodaszép Czipra sajtáságos történetében. Tüzes vére gyújtó szikrákat hajtott az ő mélységében fűrkésző szemébe s jó és rossz sorsban egyaránt a szabadságszeretetre ingerelte őt. Ebben jócskán volt része Cziprának, mert azt tehetett, amit akart vajda apja viskójában, amely ott roskadozott annak a sokat tudó pataknak a partján, annak a szomorúan susogó gesztenyefalomb árnyékában. És ez

Törökkel szemben győztes ellenfél intéz nyílt levelet ugyancsak Szentese polgáraihoz, hogy tőlük, mint volt ország képviselőjük elbúcsúzzék, elmondván, hogy azért teszi ezt irásban, mert — tőle nem függő körülmények gátolják őt a személyes búcsúvételben.

Távol legyen tőlünk, hogy párhuzamot akarjunk vonni az akkor és most között és felidézvén a multak sötét árnyait, a történetek fölött rekrimálnánk. Tiszteességes ellenfelek közt nem lehet helye ilyesnek és amikor Balogh János visszavonul a magánéletbe, legkevésbé illenek hozzánk, kik vele szemben nem egykemény csatát vívtunk meg, őt visszavonulásában megdöbálni. Az ilyen ripóktempókban akinek kedve telik — ám eselkedje, guszpusát nem irigyeljük, példáját nem követjük.

Hanem foglalkozni kívánunk csupán a búcsúzólevelével és azokkal, miket benne elmond s ha erről írván, esetleg fájdalmas hírokat pengünk: bizony nem csak ez rossz akaratú maliciából.

Azt mondja Balogh János, hogy tőle nem függő körülmények gátolják őt a volt választótól való személyes búcsúvételben.

Értjük ezt és méltányolni is tudjuk. Hiszen, ha e vármegyében valaki: ő tudja legjobban gyakorlati tapasztalatból, hogy az a Sima I. a vezérkar, mely ma ő ellene van, a ripók durvaság milyen alacsony fokára képes lesüllyedni azokkal szemben, akik esetleg nekik nem tetsző dolgokat akarnának a népek nyilvánosan elmondani, csak hogy az illetők szóhoz ne jussanak.

Polónyi Géza, Olaj Lajos, Kun Miklós és mások a függetlenség és Ugronfrakció gyalgái közül szép nótákat zenghettek erről, a szentesi tapaszta-lataik révén, ha közülük egyik-másik egy hajóban évez is ma Simával.

Mi tehát méltányoljuk a Balogh János indító okát, mely vele, a búcsúvételnél a nyílt levél formáját választotta; de aztán égyekben tartalmilag nem nevezhetjük szerencsének a nyílt levelet.

Hogyan? Balogh Jánosnak, aki a politikai cédaságok ama hitvány pokszövedé-kebe teljes betekintést nyert, mellyel itt ne-

mind a Vasvary báró birtokán fektett. Itt élt Czipra, ebben az útált környezetben, amelyet mindenki rettegett, mert a sok rongyos cigány felcélmetes viselkedése, rossz hirc eljlesztette az embereket a környékről. Hét vármegyében sem volt olyan szép leány, mint aminő Czipra volt. Parasz szeméi felejthetetlen emléket égettek annak a lélekbe, aki egyszer beléjük rézett. Bogár fekete haja rendetlenül omlott alá, szinte vörösésbarna, napégetet vállán. Hiszen egyebet sem tett egész napon át, mint segített dolgozni az öreg vajdának, amikor az hajlított az izzó vasakat, amelyeket aztán karjára vett kosárral hordozott szerte a faluban, hogy pénzé vagy elemősiávé tegye.

Júszó, — a vajdának haragos ellensége, egy deli természetű cigány-legény, mindég ott settenkedett a szépséges Czipra körül, de az öreg villamos tekintete, meg az a meg-meg-forgatott kalapács elűzte Júszót, és így csak lopva találkozott szeretőjével. Ilyenkor ha összejöttek, sokáig elbeszélgettek. Sokáig el-ábrándoztak ama szenvedélyesen bánatos elgedűsözéssel, amit Júszó csalt ki rozzant szerszámából. Minden földi boldogságukat a körül a pici máglya körül találták föl, melyet néhány galyacskból összeróttak és a me-

hány kabátos, intelligens embert mimelő egyén a mélyebben gondolkozni nem szerető, mert rest tömegeket a hálójába keríti; B a l o g h Jánosnak, aki apróra tudja, hogy az az itt függetlenségi elveket hazudó had alapjában nem egyéb egy anyagi érdekszövetkezetnél, melynek célja: innen-onnan minél több pénzt összeharcolni, nem a meggazdagodás kedvéért, hanem, hogy minél többet lehessen eldorbézolni; B a l o g h Jánosnak, aki ez érdekszövetkezet szemfényvesztő grüdelaisaiba betekintethet, nincsen egyéb mondani valója e város közönségéhez, e polgársághoz, melynek hívását parancsnak tekintni magára, — most, mikor őt csúful skartba teszik: csupán az, hogy ő — a megválasztásukor vallott politikai elvekhez mindvégig hi maradt, hogy e részben a lelkiismerete nyugodt s hogy mit tett ő — mint polgármester — Szentes érdekében?

A szokott őszinteséggel vetjük fel ezt a kérdést, a melyben annyira bent van a bücsződ nyílt levél kritikai méltatása, hogy fölöslegesnek tartjuk többet mondani.

Mi mást vártunk és várunk joggal B a l o g h Jánostól. Aki a városát igazán szereti: arra sulyosan nehezdedhetne bizonyos viszonyok közt bizonyos erkölcsi kötelességek; — de azért ezek teljesítése elől kitérnie nem szabad.

E kötelesség teljesítést várjuk mi B a l o g h Jánostól, ha ez nehezére esik is.

Gazdáink öröme.

A sokat sajtolt magyar gazdának egy kétségtelen hasznót és örömet hozott az ősz. A magyar föld fötermésének, a búzának ára ma meghaladja a budapesti piacon a nyolc forintot.

Talajdonképpen még ma sem állunk ott, a hol állanunk kellene, hiszen öt év előtt 10 frt volt egy métermáza ára, 1879-ban pedig közel jartunk a tizenöt frt-hoz. A szomorú tapasztalások, az utolsó évek sajnosan folytonos arhanyatlása azonban kevésbé megelégedővé tett bennünket, úgy, hogy szinte megváltás gyanánt üdvözöljük az eddig elért emelkedést is. Jogunk van hozza. Ez év július elsajén a tiszavideki búza métermázsáját 6 frt 80 kr-ért vették a budapesti piacon,

lyen megsütögetve egy egy darabka húst — elbambulak mindaddig, amig valamelyik purdé széjjel nem rebbentette őket azzal a hírrel, hogy jön a vajda. Nem féltek ők ketten senkitől sem, csak attól, ha az őregen kívül rájuk ljesztett a gazdag Vasváry báró déleceg katona fia, aki naponta arra lovagolt és a kút a cigányleány, tudtán kívül csábítgató odá elbavólló szépségével. Czipra ilyenkor félve berult Júsó kebelére, akinek szemei szinte vérbe borultak a huszár láttára, aki talán már egyszer-mászor meg is csipkedte a Czipra napsütötte arcát.

A fiatal báró egy szép napon beállított a toprongyos vén cigányhoz, hogy elkérje a leányt s csak nagy nehezen tudta megérteni az öreggel, hogy a leányt feleségnek akarja, nem csak szeretőnek. Igen soká tanácskozott az öreg, azonban a fiatal báró hatalmas nagy összeget ígért az öreg vajdának, ha odaadja a leányt, sőt ki is rakta az öreg elé az ezres bankokat. Leirhatatlan az a zavart, bizonytalan állapot, amelynek hatása alatt az öreg leányt a bárónak átengedte. A leány nem ellenkezett, mert tudta, hogy el van veszve, ha apjának, a kérélehetetlen szigorú vajdának szót nem fogad.

ma 8 frt 30 kr az ára. Ha az országnak 40 millió métermáza terméséből csak húsz millió mázsa kerül is forgalomba, a haszon, mit a termelő az aremelkedés folytán elér, közel jár a harminc millió forinthez. A valóságban ugyan kevesebb lesz ennél, mert hiszen a készletek nincsenek többé az első kezekben, de még így is milliókra rug.

Minek köszönhetjük ezt az áldást, minek azt, hogy jogunk van végül föllélegzeni? — ezzel a kérdéssel, mely oly közelről érinti zsebünket és jövőnkét, érdemes foglalkozni még akkor is, ha akadnának, a kik ezt a munkát némileg száraznak találnák. Annak a munkának, mellyel a nemzeti fejlődés alapjait akarjuk biztosítani, nem szabad száraznak föltűnni senki szemében sem.

Evek során át célzatosan terjesztették azt a regét, hogy az árak folytonos esését a fölösleges készletek fölhalmozása, a túltermelés idézi elő. Beszéltek az Egyesült-Államoknak, Argentínának növekvő versenyéről, Oroszországnak őrüti készletéről. A mi igaz volt egy időben, de a leszálló árak mellett elvesztette igazságát régén.

A bevetett területeket redukálták sok felé és Amerikából épp úgy föllhangzott a gazdák panaszsa, mint Oroszországból.

Az állg egy hónap előtt Budapesten megtartott nemzetközi gazdakongresszus szakított a túltermelés elméletével. Csak egyesek vitatták még, hogy koronként van túltermelés de elkellet ismerniök, hogy ma nincsen. Ennek az utóbbi állításnak igazságát napról-napra megerősítették a beérkező tudósítások. Kelet-Indiából, mely annak idején szintén mint a túltermelés egyik főtényezője szerepelt, éhínség elkövetkezését jelentik, ha Kalifornia nem segít.

A medvék, a mint az angol börzejargon azokat nevezik, kik az árak csökkentésére doigoznak, kénytelenek voltak beadni derékukat s az árak emelkedni kezdtetek. Fognak emelkedni továbbra is — olyan kérdés, a melyre biztos feleletet adni, az irányító tényezők nagy számanál fogva alig lehet. Ha a dolgokat természetes folyamatra hagyjuk: igen. Beálhat azonban az ellenkező is. Azok, a kik papirbábúban dolgoznak, az árak leszállásában hisznek s azt igyekeznek elérni. A tavaszi határidőre gladott búza olcsóbb, mint ma a készárú. Ok megteszik a magukét arra réve, hogy a termelők öröme ne legyen zavartalan és hasznuk minél kevesebbre rugjon. De nem jár jó idő rájuk és Németország példáját valószínűleg követni fogják más államok is. Előőrlik a határidő-spekulációt azért, hogy apasszák az áresőkentők taborát, mert nem kétes, hogy a

Czipra el sem bücszött semmitől, senkitől. Ugy hagyta el szóltanul a viskót, a csacsogo patakat, a purdékát, a vajdát, mint a fonyadtan elhulló falevel az ágat. Még Júsóval sem találkozhatott, mert a báró tüstént elvitte őt magához. Nemsokára ragyogó új ruhába öltöztette Cziprát, neveltette, mivelte a lelkét, esztét, még a szívét is odaszoktatta a magáéhoz, hatalmas rendithetetlen türelmével. Czipraból előkelő asszonyt teremtett egy év alatt és feleségül is vette. Báróné lett a szegény, mindenünnen kiűzött cigányleányból; a férjét, aki őt annyira szereti, imádjja, holott ura és parancsolója: Czipra lassanként meg is szerette. Már-már elfelejtett mindent, ami még csak emlékezetben is odafüzte volna a cigánysátorhoz. Jollehet mindene megvolt Ciprának, mégis hiányzott valamije, amit nem tudott szóba foglalni, amit nem tudott kifejezni, de ami bántotta a szívét, nem hagyta nyugodni a lelkét. Hiába faggatta a báró, hogy valljon meg mindent, nem tudott célt érni vele. A báró Júsóval gondolt, de neje ezeket a gondolatokat eloszlatta epedő csókjaival, szerető öleléseivel. Lassan-lassan beletörődött a báró neje sajtyszerű viselkedésébe, amikor a titok kiderítésére váratlanul alkalom kínálkozott. Egyszer,

gazdának joga van azt kívánni, hogy az állam védje őt ellenségeitől, kik az államnak is ellenségei.

A búza jobb ára kapóra jó a politikusoknak is, mert javítani fogja a helyzetet, könnyebbé teszi az adófizetők állapotát, reményt önt a nemzet millióiba a jövő iránt. Megelégedéssei kell kiemelünk, hogy ennek eléréséhez hazánk is hozzájárulta mult hónapban nálunk lefolyt nemzetközi gazdakongresszussal, melyen először találkoztak a különböző nemzetek agráriusai és készítették elő a javulás útját. Ezek a fáradozások reményen felül, gyorsasággal termették meg a gyümölcsüket és legalább momentán nagyot javítottak a gazdák helyzetén világszerte, tehát nálunk is.

UJDONSÁGOK.

Szentes, 1896. október 25.

— **Választási mozgalmak.** Egy kis fordulat következett be, legutóbbi híradásunk óta, a szentesi képviselőválasztó mozgalmakban. A nagy csendet, a — mondhatni — szinte halalos közönyösséget, mit városunk polgársága eddig a küszöbön levő választással szemben tanusított, némi életértség váltotta fel: új jelölt lépett a küzdőterre, S i m a F e r e n c és P f e i f e r S á n d o r ellen, — a nemzeti demokrata munkáspárt elnöke és szentesi képviselő-jelöltje: E n g e l T ó b i a s.

Az új jelölt, kibén igen rokonszenves és értelmes embert tanultunk ismerni, a f. hó 22-én érkezett Szentesre két, az orsz. párt által kiküldött társával s masnap elarasztották a város saját pártlapjukat. A mi z a s z l ó n k e, valamint kiáltványuk egész özönével, mely utóbbiban választási programjukat adják közre.

A nemzeti demokrata munkáspárt hazafias szellemben foglalkozik a munkás-szocializmus kérdésével és igyekszik azt, a közérdeket kielégítő kedvező megoldásra jutatni. Ellentétben van hst, sőt nyílt ellenségeskedésben a n e m z e t k ö z i, h a z á t n e m i s m e r ő szocializmus híveivel és mindenütt állít képviselőjelöltet, hol a n e m z e t k ö z i szocialisták hasonló akcióba léptek, mint Szentesen is.

Szentesen a párt tényleg megalakult a f. hó 23-án este tartott bizalmas értekezleten

amint együtt ültek, szerelmesen átölelve egymást, mélabúsan szólalt meg a távolban egy szál hegedű hangja. Szomorú volt a nótá, amelynek hangját erre hordta a titokzatosan susogó szél. Tudta az, hogy hova szállítsa ezeket a reszkető hangokat: A Cipra szívébe!

Es ezek a hangok csak élesztették a lelkében szunnyadozó szenevélyt. Így húzta ezt a nótát Júsó is, de hányszor... akkor, amikor a patak partján az apja viskója mellett elabrandozott Cipra a Júsó meg a maga boldogságán... De nem szólt semmit a férjének, mert hisz őt szeretnie kell, — megcsalni halált érdemlő büntetést volna. Csak két könyesepp gürdült alá barna arculatján; ezt el nem titkolhatja, mert ezek az ura kezefején folytak széjjel.

Elmult azonban ez is, mint egy édesbús röpke álom. Cipra most csak arra kérte az urat: engedné meg neki, hogy egy napon át azt tehesse, amit akar, — de egyedül. Minden boldogsága ettől a naptól függne.

(Vége köv.)

és képviselőjelöltül E n g e l Tóbiást léptette fel, aki a f. hó 24-én elútaozott ugyan, de már szerdán visszajön, és programbeszédjét aznap megtartja.

Valasztási harca ezek szerint most már Szentesen is van kilátásunk.

A tápei kerületben a két jelölt: E n y e d i Lukács és A s b ó t h Jenő még mindég a községeket járják be, programbeszédet tartani. E n y e d i e célból ma Kisteleken, A s b ó t h pedig Dorosmán lesz. Hogy az utóbbinak milyenek lehetnek a kilátásai a megválasztásra, ez kitetszik azokból az otromba kortesfogásokból, melyek nagyon hasonlóan a vízbe fulladó kapkodásához s amelyekkel érdekelnek az Ugronista Magyarországa és a zsebista Szentesi Lapc tetszelgnek maguknak. A budapesti lapirtások ugyanakkor azzal akarja a választókat befolyásolni, hogy szélnek ereszt egy hírt, mely szerint E n y e d i Lukács már vissza is lépett volna a tápei jelöltségtől az okon, mert az agrárbanknál elfoglalt állása összeférhetlen a képviselőiséggel; a másik, a konclesi Szentesi Lapc meg a gavalér atletákat állítja csatasorba — egy kis revolver, egy kis megfélemlítés okáért, ha kerülne gyáva, aki ettől megijedjen.

A szegvári kerületből újabb hírtünk nincsen. Illés Jenő ott ma Szegváron mond programbeszédet. Barmelyik fél legyen a győztes — ez kemény küzdelembe fog kerülni és — mindenesetre Sima ottani befolyásának esúfos veresége leendő. Csongrádon Gajáry győzelme biztos.

— A vármegye székhelykérdése. Inuenonnan egy hónapja, hogy — a vármegyei közigazgatási bizottság szeptember havi üléséről reterálva, emondtuk a miniszterelnöknek a várm. múlt évi közigazgatását tárgyaló hivatalos jelentésre adott választát, melyben a többek közt, a kereskedelemügyi szakminiszter ellenészrevételeit is tudtunkra adta arra a felterjesztésünkre, hogy miért nincsen e vármegye székhelyén államépítészeti hivatal, aminek nagy hiányát érezzük. Most aztán, egy hónap múltán, a jó öreg Szegedi Híradó álmodott egy nagyot erre a hírnükre és elújságolja a szegediek megörvendzetésére, hogy a miniszterelnök a vármegyéinkhez intézett leiratában egész határozottsággal kijelentette, hogy az államépítészeti hivatal továbbra is Szegeden marad, mivel a megye székhelye a jövőben Szegeden lesz. Ez olyan bizonyosan befejezett tény, a jó öreg Szegedi Híradó szerint, hogy immár Szegeden, a megyei székhelyre részére a telket is ki kell jelölni és Szentesnek ebben meg kell nyugodnia, mert hiszen sorsát így nem maga készítette elő. A Híradóra nézve, persze, ez a hír nem meglepő. Nem is lehet az soha, amit — megálmodunk. De legyen nyugodt Szentes a z o n é r z e l m e i tekintetében a jó öreg Híradó, mellyel itt ezt a hírt fogadták. Jó hosszan és jó soká alhatik még addig, amíg Szegeden Csongrádvármegye székhelye helyét ki kell jelölni. Messzi esik az az idő, sokszor forgolódhatik addig — álmában — egy oldaláról a másikra.

— Mikor a pap kortes úton tanyáz. Furcsán esett, de megessét a napokban ez az

eset, a szentesi görög keleti egyháznál, melynek papja, P a n d o v i c s Dóme hetek óta hol t a r h o n y a b a n, hol meg politiká b a n bódorogja be, az Ur nagyobb dicőségére az országot, pasztor nélkül, magukra hagyván az ő hiveit. — Valahol, kint a tanyák világában gyerek született a görög keleti hitben. A gyermeket C s i g e r Laszlo — mint apa-e vagy mint keresztapa — nem sikerült egész határozottsággal megtudnunk, de behoza a városba, kocsin, a keresztanyával és bábával egyetemben, hogy majd megkereszteltetik a kis pogányt. De biz pogányul is kellett az visszavinni a tanyák közé. P a n d o v i c s Dóme görögkeleti lelkész ugyanis — akár szt-Pal az oláhokát, itt hagyta a hiveit s hetek óta politikai kortesúton van — azt se tudja itthon — ez idő szerint hol és merre?

— Cseléd-törvény a mezői munkásokról. Békésvármegye főispánjának, Tallián Béla czezel a cseléd-törvényjavaslatával, melyet lapunk egyik utóbbi számban méltattunk, a f. hó 22-én tartott ülésében foglalkozott behatóan az a bizottság, melyet e célból a csongrádmegyei gazdasági egyesület igazgató választmányja kiűdött ki. A bizottság a jelzett napon délelőt és délután együtt volt és pontról pontra letargyalván úgy a törvényjavaslatot, valamint az orsz. gazdasági egyelet által azon eszközölt módosításokat, — a nagy részéről több igen fontos változtatást hoz javaslatba. E bizottsági előterjesztés most még az egyelet igazgató választmányára elő kerül, mely aztán illetékes helyre fogja juttatni. A törvényjavaslat mellett külön fizetésben, ugyancsak Tallián Béla főispán kidolgozásában egy más tervezet is van, mely a gazdasági cselédek és munkások baleszt és betegség esetén való biztosításának törvényes úton való rendezését célozza; erre azonban kimondta a bizottság, hogy okulva a kerületi munkásbetegséggyógyó pénztárak helyi tapasztalatain, ezzel a kérdéssel — a felvetett formában — foglalkozni sem kíván.

— Kortespénz és malomkázán. Lapunk múlt vasárnapj számában említtük, hogy Budapestről az egyik szentesi Simista politikai vigéhez 1000 ft kortespénz érkezett le azzal az utasítással, hogy az illető nyomban útazzék a tápei kerületbe és annak községeiből — ezen a pénzen szervezzen egy deputációt, mely a jelöltséget A s b ó t h Jenőnek felajánlja. Hát ebben a hírben, nem az a legérdekesebb, hogy azok szerveznek kortespénz fizetett deputációt, akik nagy szájjal kiabálják és követelik a meggyőződésben a lapuló tiszta választásokat és szídják a kormányt, mondván, hogy az itat, etet, veszteget. Dehogy is! Az ezer ft leküldésében az a legérdekesebb, hogy a vele járó utasítás előirata úgy hangzott, hogy: első sorban is azonban ezen ezer ft kortespénzből kikell váltani egy vaggon szentet a Sima-féle gőzmalom részvénytársulat éhes malomkázánja részére. Hiába na! Mindenre jó alkalom ez a kortes-világ!

— Legujabb szenzáció. Londonban egy szappant találtak fel, mely nemcsak mos, hanem tetszés szerinti színen meg is festi a legfinomabb szövetet, bársonyt, csipkét stb. Sajátságos, hogy sem a kezet, sem az edényt nem fogja, míg a festett tárgy színtartó és nem fakul meg. Az angol gyár ezen találmány clárúítását, mely *Maypole Soap* néven jön forgalomba, már Magyarországon is megkezdte.

— Az építő iparosok számára rendezett téli tanfolyamra a budapesti állami ipariskolában, (Budapest, VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz.) a beiratások már megkezdődtek s no-

vember 6-ig fognak tartani. A tanfolyam célja a kőmives, ács és kőfaragó iparosoknak oly rendszeres szakképzése, amely őket szakmájukban önálló, öntudatos működésre képesítse. A tanfolyam négy téli félévre terjed s évenként november hó elejétől március hó végéig tart. Tanulókat felvételtnek olyan, a 15 életévet betöltött kőmives, — kőfaragó — és ács-segédék és tanonok, a kik folyékonyan írni, olvasni és számolni tudnak s legalább egy évig működtek a gyakorlatban. A beíratkozásnál szükséges iratok: 1. A végzett iskolákról szóló bizonyítványok; 2. Hivatalosan hitelesített gyakorlati bizonyítvány, vagy munkakönyv; 3. Erkölcsei bizonyítvány; 4. Orvosi és hímülöltési bizonyítvány. A beíratási díj 2 ft; a tandíj 10 ft.

— Rendőri öv-intézkedés. Abból az alkalomból, hogy a mezőn felügyelet nélkül csatangolt 4 éves kis Huszár Feri majdnem áldozata lett a nadragulya megdőzésnek, a rendőr kapitányság rendeletet adott ki, melyben szigorúan meghagyja, hogy utakon és mezőn mindenféle a közveszélyes mérges növény kiirtandó. Szép a rendelet, de bajosan lesz kellő foganatja.

— Szentesi tarhonya. A népbolondítás nem mindenütt olyan könnyű mesterség, mint nálunk Szentesen, vagy a vármegyékben, hol még mindég könnyű a tömegeket nagyszájú-kodással behálózni, félrevezetni. Erre vall az a körülmény, hogy a fővárosban megjelenő *Földművelő* című hetilap f. évi 8-ik — okt. 16-ki száma, sa tarhonya, mint a munkáskérdés megoldója címen szóról szóra a követezőket írja: *Te hát megvan! Azin világ-hírű tudósok évezredek óta torkel a fejüket, hogy miként lehetne a munkásnép helyzetén segíteni, azt immár teljesen megoldotta a tarhonya. Burián Lajos, Szentes város polgármesterének jutott a szeresene, hogy az ő segítségét kérte ki a tarhonya, a munkáskérdés megoldásához. Hogy a munkáskérdés megvalósuljon, az az bizonyítja legjobban, hogy a vállalat már 250 munkásból foglalkoztat. Eppen ennyit volt a nyomorgó nép száma is, de csak volt; most már nincs nyomor, megszüntette a szentesi tarhonya. Mi ugyan kételkedő természetűnknek fogva azt hisszük, hogy a nép nyomora nem, hanem Burián Lajos úr és társai zsebének a nyomora lesz megszüntetve. Megszünteti a szentesi tarhonya.*

Elgátfait házak. Mégis csak szép dolog az útcarendezés tudomány. Hetek óta surgettük, hogy a műtépítés alkalmával felszedjük utcai gyalog-átjárókat legalább télvíz idejére építsék ki, ez iránt olyan ígéret is történt nyílt városi közgyűlésen, mely szerint ez átjárókat már múlt héten kellett volna kezdeni kockagránitból kiépíteni — és íme, a helyett, hogy ez történne, a hatóság oly módon fog, a piactérről a kispiachoz vivő legjártabb utca rendezéséhez, hogy az — ha bosszantó nem volna, kacagásra késztet minden azon haladót. Nevezetesen — talajszabalyozás és csatornázás címén formaszér gátfal rekeszti el a gyalogjárót a K o h n Gábor és C s a t ó Kálmán-féle házak előtt a kocsiúttól, nehogy valamiképp lefolyhasson a kövezetről az esővíz. Hát nem szép ez az útcarendezési művészet?

— Kegyelem a kutyáknak! A rendőrkapitányi rendelettel szemben, mely a veszttség sűrű esetei következtében, a kiseri egész ébálomány kerülhetetlen kípútszást vonja maga után, a következő felszólalást kaptuk, a fenti címmel:

Ha a kutyák beszélni tudnának, bizonyosan tiltakoznának a rendőrség eljárása ellen, hogy őket — bár túlnyomóan jó adófizetők — az élők sorából egytől egyig kipútszítsák.

Budapestet — csekély földrajzi ismeretemet tekintve — valamivel mégis csak nagyobb falunk ismerem Szentesnél és ott — bár mostanában szintén számos vesztzési eset fordult elő — beelégsszenek azzal, hogy az ebeket 40 nap szigorú megkötöttségére ítélték és az útcán is csak járószalagon, szájkosárral ellátva jelenhetnek meg, de — a szólásszabadságukat meghagyták: ugathatnak kényük szerint.

A szentesi rendőrség pedig derűre boríva agyonütötte még a zárt helyen megkötözött kutyákat is, nem számolva azzal, hogy a házőrzők ebfaja kiirtatva, neki gyűlik meg a baja az ez okon felsokasodó tulajdosokkal; nem számolva azzal se, hogy olymódon a város évenként jelentékeny ebadótól esik el.

Elégedjék meg hát rendőrségünk is azzal, hogy a kutyák 40 napi megkötözését rendelje el, ellenőrizze ennek szigorú végrehajtását és csak ott pusztíttassa el a kutyát, hol e rendeletnek meg nem felelnek. A többi kutya életének pedig kegyelmezzen meg!

— **Nagy Iyoni selyem occasíó. 50000 m** éter legu jabb selyem érkezett a. 0.65—1.25 frtg Weiner Mátyás divatárúháza (Budapest, Andrassy-út 3.) Mintak ingyen és bérmentve.

— **Kugliverseny.** A kereskedő-ifjak egylete, ma délután 2 órákor kezdve, az egyleti tekepány (központi kávéház kerthelyisége) kugliversenyt rendez, amelyen nyereményekül — az egylet által a nyár folyamán rendezett multság alkalmával visszamaradt tombolatárgyak osztatnak ki. A versenyben, vendégekül, nem egyleti tagok is részt vehetnek.

— **Vásár.** Szabadkán a f. hó 25-én, 26-án és 27-én van az idei évi országos vásár. E vásárra, vérszentes területekről, sertések kivételével, szabad a jószág-felhajtás.

— **Kiszakadás ellen biztos** kettőstérdű gyermekharisnyák, egyéb kítűnő gyapjú- és pamut-árúk legutányosabban H e y e k Adolfnál Budapest, Szervita-ter 2. kaputók.

* **Hoffmann Jakab** divatárú-üzletébe, az őszi idő beálltával folyton érkeznek őszi és téli norinbergi és divatárúk.

* **Köhögés, rekedtség és cnyálkásodásnál,** a torok és a lélegzési szervek minden zavarainál, melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe Egger kítűnő hatású mellpasztillát. Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerárban és nevezetesebb gyógyszerüzletben. F6- és széküklési ráktár: Egger A. fiaí Nador gyógyszerára Budapestén Váci-körút 17. 3

Értesítés.

Az ízr. szegény gyermekeket felruházó egylet vasárnap, a f. hó 25-én délután 3 órákor osztja ki a téli ruhákat az ízr. templomban. Az ünnepély programja: 1. Enek, harmónión kísérettel. 2. Előőki megnyitó. 3. Alkalmi beszéd, elmondja dr. Polacsek Albert, iskolaszékí elnök úr. 4. Szavaltat, elmondja egy tanuló. 5. Enek. Az ünnepélyt közgyűlés követi, mely az ízr. hitközség tanácstermében tartatik meg. Szentesen, 1896. október 21. éñ.

As elnökség.

Irodalom.

A vigszínház új darabjai A budapesti Vigszínház legközelebbi újdonsága három pompás egyfelvonásos, angolból fordított vígjáték lesz: **Húszperc egyesernyó alatt, Egyszer egyhétén és Pry Pál házassodík.** A három kis darab közül különösen érdekes a legutóbbi, a mely mintegy folytatása a Nemzeti Színházból s a legtöbb vidéki színpadról is ismeretes Pry Pál című vígjátéknak. A kis vígjáték a mások úgyeibe folytonos beavatkozó Pry Pált mint hazas embert mutatja be, akinek aztán a házassága révén elég dolga akad a maga bajával. A három multságos apróság valószínűleg még ebben a hónapban színre kerül.

A Magyar nemzet története. Irodalmi rovatunk különös érdeklődéssel kíséri a Szalay-Baróti-féle millenáris Magyar nemzet történetét, melyből most a kiadóhivatal, a Lampel Róbert (Wodianer J. és fia) cs. és kir. udvari könyvkereskedése Budapesten, a 48-ik füzetet küldte be hozzánk. E füzet történelmünk azon nevezetes korszakát tárgyalja, mely az 1608-ik évi bécsi békében találja befejezését, vagyis

Bocskay felkelését, Rudolf király uralkodásának utolsó éveit s útoda, II. Mátyás király trónraléptét. Füzetünk műmelléklete ismét remek s Z r i n y i Miklósnak, a költőnek és jeles hadvezérnek arcképe, Bouittás Gellért egykoru metszetében. Mily érdekesek e füzet többi illusztrációi, a következő sorozat mutatja: Bocskay István aláírása; Bocskay István koronája; A bécsi béke befejező sorai; Achmet szultán megerősíti a zsitvatoroki békét; Bocskay István diszbugazánya; Rákóczy Zsigmond erdélyi fejedeleme; Mátyás főherceg; A magyar koronát átadják Mátyás főhercegnek; II. Mátyás koronázása; Illésházy István nádor siremleke.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A mezőgazdasági állapot október 15-én, a földmívelésügyi miniszterhez az állandó gazdasági tudósítoktól beérkezett jelentések szerint a következő volt:

Október első felében az időjárás szárazabb lett; szép, derült és igen enyhe napok következtek, amelyekben a megkészt szántási, vetési és egyéb gazdasági munkálatok rohamosan haladtak előre. A kisebb gazdaságokban ma már az őszieket többnyire elvetették; a nagy birtokoknál legtöbb helyen vége felé közelednek az őszi vetésekkel.

A buza és rozs az átázott talajban jól kikelt s szép fejlődésnek indult, sőt helyenkint nagyon buja lett. Több helyen a férgek megátadták a vetéseket.

A repce szintén igen jól kikelt, de a férgek ezt is több helyen igen ellepék.

A tenyéri törésével is többnyire elkészültek a gazdák; az eredmény nagyon különböző; mennyiségre nézve még eléggé kielégítő a termés, de a minőség kevés helyen felel meg a várakozásnak. Több helyről panaszokodnak, hogy az esős időben letört és a szántóföldeken átázott kukorica a szárító padlásokon és görékbán penészedik.

A répák termése mennyiségileg jó, de a cukorrépa cukortartalma az idén kevesebb, mint a mult évben volt. A cukorrépa asása még erősen folyamatosan van.

A burgonya nagymérvű rothadásáról még folyton érkeznek újabb és újabb panaszok. A pusztulás — mint már jelentettük — legnagyobb az északnyugati és északi vidékeken, valamint Vas, Zala és Somogy vármegyékben. Itt az elrothadt burgonyatermést atlagban 50% -ra lehet tenni. De az ország egyéb vidékein is meg lehetős a kár. A burgonya szedésével már nagyrészt elkészültek, a gazdák siettek, hogy a még meglévő részt a rothadástól megmentsék.

A szivét az ország nagy részében befejezéséhez közeleg. Az eredmény felette különböző. Ez évben ugyanis nagyon sok helyen pusztítottak a szőlőkben vihar és jégeső. A minőség sem felel meg a kívánalmaknak.

Gazdászati és üzleti értesítés.

Szente-, 1896. okt. 24.

A kukoricaszedés és sarjuzszena betakarítás vége felé jár. Répából és tökből, igen jó termés mellett a betakarítás folyamatban van.

A szántás-vetésre igen kedvező a mérsékelt esős idő, olyik helyt már szép buzavetéseket lehet látni.

Buza-üzletünk a mult héten és e hét elején igen élénk volt, úgyanyira, hogy a jömnőségű nehéz piros buzáért szivesen fizettek kereskedőkönk 7.—7.20 kr. is. Most azonban az árak jelentékenyen csökkentek, 6.80—6.90-nél többet adni nem akarnak. Azott buzáért 6.—6.30 mmk-ént.

Arpa köble 3.40—3.60; ó-kukorica köble 4 frt; új kukorica csövesen 80 kr. zsákja, mmja 1.80; szalonna 56 frt mmja.

Népesedési mozgalom.

(1896. október 17—24-ig.)

Születtek: Keresztes Nagy Imre, Mikecz Eszter Erzsébet, Váci Terézia, Jankai Terézia, Vékony István, Kozák Antal, Veres Lajos Lajos, Szabics Borbála, Lajos Etelka,

Gyarmati Gyula, Vecseri Dániel Imre, Némét Mária Magdolna, Turák Julianna, Kerekes Sándor, Bokor halva született leány, Némét Sándor, Lantos Gábor, Labádi István, Benzczik Károly, Keresztúri Tóth Sándor, Szinberger Rozália, Lakatos László, Széll Erzsébet, Dóczy Terézia, Negyesi Mihály, Ugrai Terézia, Hajdú Lajos, Peszegi János, Árgyellan Rozalia.

Elhaltak: Kis Erzsébet, 2 hónapos, bélhurut. Olasz István, 54 éves, agyszélhűdés, Gacsári Kovács István, 77 éves, aggkör. Berényi Lidia, 1 hónapos, rángöröcs. Papp László, 8 hónapos, bélhurut. Vig Etelka, 1 hónapos, bélhurut.

Házasságra léptek: Nótári István Ruva Máriával, László Balint Czákó Sárával, Dóczy Antal Molnár Zsuzsannával, Kis Sándor Papp Juliannával, Dudás János Vanka Mariával.

Vasúti menetrend.

(Érvényes 1896. május 1-től.)

Szolnok—H.-M.—Vásárhely.

Szolnokról indul 3 óra 55 percor éjjel, 11 óra 49 p. délelött és 4 óra 48 p. délután. Pusztá-Tenyőről indul 4 óra 47 p. éjjel, 12 óra 35 p. délután és 5 óra 36 p. délután. Tisza-Földváról indul 6 11 p. reggel, 1 óra 54 p. délután és 6 óra 42 p. este. Kun-Szent-Mártonról indul 7 óra 10 p. reggel, 2 óra 50 délután és 7 óra 33 p. este. Tökéről indul 7 óra 41 p. reggel, 3 óra 22 p. délután és 8 órákor este. Szentesre érkezik 8 óra 15 p. reggel, 3 óra 53 p. délután és 8 óra 30 p. este. Szentesről indul 4 óra 50 p. éjjel, 8 óra 45 p. reggel és 5 órákor délután. Szegvárról indul 5 óra 13 p. reggel, 9 óra 09 p. délelött és 5 óra 32 p. délután. Mindszentről indul 5 óra 48 p. reggel, 9 óra 45 p. délelött és 6 óra 08 p. este. Vásárhelyre érkezik 6 óra 40 p. reggel, 10 óra 37 p. délelött és 7 órákor este.

H.-M.—Vásárhely—Solnok.

Vásárhelyről indul 7 óra 40 perc reggel, 4 óra 07 p. délután és 8 óra 10 p. este. Mindszentről indul 8 óra 47 p. reggel, 5 óra 08 p. délután és 9 óra 17 p. éjjel. Szegvárról indul 9 óra 10 p. délelött, 5 óra 30 p. délután és 9 óra 40 p. éjjel. Szentesre érkezik 9 óra 30 p. délelött, 5 ó. 49 p. délután és 10 órákor éjjel. Szentesről indul 6 óra 05 p. reggel, 11 óra 30 p. délelött és 6 óra 09 p. este. Tökéről indul 6 óra 39 p. reggel, 12 óra 06 p. délután és 6 óra 41 p. este. Kun-Szent-Mártonból indul 7 óra 21 p. reggel, 12 óra 49 p. délután és 7 óra 27 p. este. Tisza-Földváról indul 8 óra 11 p. reggel, 1 óra 43 p. délután és 8 óra 14 p. este. Pusztá-Tenyőről indul 9 óra 17 p. délelött, 2 óra 55 p. délután és 9 óra 20 p. éjjel. Solnokra érkezik 10 órákor délelött, 3 óra 44 p. délután és 10 óra 06 p. éjjel.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. MÁTÉFFY FERENC.

Társ-szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Felsenburg Benedek óraműves elvállal mindenféle órajavitásokat, a legfontosabb teljesítésre, jutányos árban, jótállás mellett. Üzlete a piactéren, a ref. egyház bérházában. 1

Ringvald Sándornak

IV. tized 277. számú háza, mely áll 3 szoba, konyha, pince, éléskamra és több mellékhelyiségből — elköltözés miatt — kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Ertekezni lehet Dózsa Károly m. hivatalnokkal. 3—3

ÚJ BUTOR-RAKTÁR!

Van szerencsém a n. érd. közönséggel tudatni, miszerint a Kossuth-utca 415. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő

bútor-raktárt

nyitottam, azt szilárd és izléses bútorokkal berendeztem, ennél fogva ajánlom raktáramat a n. érd. bútorvásárló közönség pártfogásába. Nálam mindenféle **haló-, ebédlő- és szalon-garnitúrák, matt- és poli-turos-** valamint **festett-bútorokban**, nagy választékban, mindenkor jutányosan kaphatók.

Megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek.

Ugyanott egy fiú tanoncul azonnal felvétetik.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve

Szentesen, 1896. október hó.

tisztelettel:

Koncz Imre,
asztalos.

3-1

Felhívás.

Az ev. reformáta egyház adófizető tagjai felhivatnak, hogy egyházi adótartozásaikat **november hó 15-ig** annál inkább igyekezzenek befizetni, mivel ellenkező esetben az, kellemetlen és költséges végrehajtás útján fog behajtani.

Szentes, 1896. okt. 24.

3-1

Az elnökség.

Valódi TOKAJI ASZTALI BOR

zárt palackokban

literenként 50 krért

kapható:

Kronstein József üzletében,

Kossuth-utca (Oblat-féle ház) 3-3

Eslér Imre

VI. tized 683. sz. háza szabadkézből e l a d ó. Ertekezhetni ez iránt ugyanott, a tulajdonossal.

1409 vh. 1896. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi XL. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szentesi kir. járásbíró 1896. évi 8369. számú végzése következtében Kiss Zsigmond ügyvéd által képviselt *Szegvári lakarek-pénztár* javára *Bihari F. György s társai* ellen 1000 frt s jár. erejéig 1896. évi július 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1985 frtra becsült 180 vontató búza és 36 vontató árpanak szalmája és polyvajából álló ingóságok nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek a szentesi kir. járásbíró 8690 1896. számú végzése folytán 1000 frt tőkekövetelés, ennek 1896. évi június hó 14. napjától járó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 48 frt 21 krban bíróság már megállapított költségek erejéig szegvári kőorágyparti 914. sz. tanyán, alprecek lakásán leendő eszközzésére *1896. évi október hó 30-ik napjának délelőtti 10 órája* határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsarom alul is el fognak adatni.

Kelt Szentesen, 1896. évi okt. hó 14-én.

VEGH SÁNDOR,
kir. járásbírói végrehajtó

Értesítés.

Alólirott tisztelettel tudatom, hogy Szegeden, a m. kir. állami bábaképző-intézetnél **a szülésznői vizsgát jó sikerrel tettem le**, — s e téren működésemet megkezdem. Kérem a t. szülők szives pártfogását.

Szentes, 1896. okt. hó.

Tisztelettel:

Özv. Vass Józsefné,
okleveles szülésznő.

Lakás: I. t. 290. sz. 3-2

4157 1896. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbíró mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Radi-meczky Kálmán* végrehajthatóan *öze Dózsa Károlyné* végrehajthatóan szentes elleni 1070 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék a (szentesi kir. járásbíró) területén levő Szentes községben fekvő, a szentesi 1738. számú tükben 2196. rsz. a. foglalt IV. tized 287. népsorszámu ház- és udvarból özv. Dózsa Károlynét illető egyharmad részre és illetve a végrehajtási törvény 156. §-ának fogva az egész ingatlanra és minden tartozékaira az árverés: 331 frt 10 krban ezennel megállapított utóajánlati árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan *az 1896. évi november hó 19-ik napján d. e. 9 órákor* megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsaromnak 10 százalékat készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfojalmakkal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ova-dekképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a banapfőzének a bíróságán előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbíró tki hatóságánál, 1896. évi október hó 12-én.

KATKICS, kir. aljbíró.

Meggyfa-csemeték árai: az 1-2 3-4 éves, gazdag gyökérű, igen szép fejlődésű, elegerős csemeték darabja (azok erőssége szerint) 20 krtól 50 krig.

Nagybani	100 drb	40 kros	csemete 1	vagy több fajban	38 frt	} 100-an kiát
	250 "	40 "	" "	" "	36 "	
	500 "	40 "	" "	" "	34 "	
	1000 "	40 "	" "	" "	32 "	
Árak	5000 "	40 "	" "	" "	30 "	

A 4-5 éves, igen erős meggyfa-csemeték 100-a 48 frt, 250 drb vételénél 45 frt, 500 drb vételénél 44 frt

Igen nagy készlet van a következő cseresznye-fajokból: Germersdorfi nagy, Nagy fekete ropogós, Korai májusi cseresznye, Badaconyi óriás, Ferenc császár ropogós, Donnissen sárga ropogós, Heddelingen óriás, Dr. Entz fekete, Schneider kesei ropogós, Guburgi korai fekete, Glocker óriás, Büttner kesei ropogós, Mezői ropogós, Remenchen ropogós, Heintze korai cseresznye, Korponai fekete ropogós, Mückebergi nagy, Disznói fűszeres, Jaboulay ropogós, Hollandi hercegnő, Kautzai fekete, Esperen ropogós stb. stb.

Igen nagy készlet van a következő meggy-fajokból: Kőrösi meggy (Spanyol meggy), Spanyol meggy piros Pándi meggy, Korai Hortensia, Hortensia királyi, Eugenia, Valtva erő, Oigniesi apátnő, stb. stb.

A fenti cseresznye és meggyfajokon kívül adtatnak ki körte, alma, szilva őszli és kejszín-barack, lasponya, birs- és eperfa, oltyvák vagy gazdasági, mint törpe-re nevelt 1-2-3-4 éves példányokban, még pedig gazdag fajválaszték mellett. A csemeték tisztán homok talajon növekedtek s ezért gazdag gyökérzet s biztos fogantatási képességgel bírnak, ezenfelül hiteles fajúak, edzett természetűek, egészségesek, hosszú életűek és igen olcsók is. Adatik ki fentiekben kívül 1-2 3-4 éves vadonc is, körtéből, almából, doucinból, paradicsom-alma, birs, besztercei szilva, duránca szilva, Prunus Mirabolana, Saint Julien, kékény, mandula, sárga barack, cseresznye, fekete meggy, sajmeggy és eperből, melyeknek árai erősség (vastagság) szerint 1000 kint 5-85 frtról 19-80 frtra emelkednek.

Az **UNGHVÁRY LÁSZLÓ-fele ceglédi gyümölcsfa-iskola** ma már 140 hold területelmű Van benne 1,100,000 nemes és 15,000,000 vadonc csemete s így az ma már, mint tisztán gyümölcsfa-iskola a föld kereségén található ilyen-nemű telepek közt az első helyen áll. Egyébként is nagyot haladt az Ung-hváry László-fele cég egy év alatt azáltal, hogy a telepet (száraz időre való számításal) ártézi kúttal látta el; nemkülönben a sok eső, illetve csapadékos időre való számításal vízvezető árkokat létesít. (Ezen munkálatok tavaszig mind befejeztettek). Kijelent ez év őszén és a következő év tavaszán 4000 drb anyafat. Tényleg megkezdte a diszbozok-k és diszfak, valamint a rózsantenyéztést is. Boldogult **Bereozki Mátának** úgy a mező-kovácskhai, valamint a kun-ágotai kísérleti telepe a cég tulajdonába ment át. A cég, mint életképes vállalat, **Keoskómetén** is léte-it egy nagyobb szabású, 449 holdas gyümölcsfa-iskolát. Stb., Stb.

Tessék árjegyzéket kérni !!

Cseresznye- és meggyfa-csemeték nagymérvbeni eladása.

Eladásra szánt készlet: cseresznyéből 80 000 drb, meggyből 50 000 drb.

Cseresznyefa csemeték árai: a 160-200-240 centiméter magas hajtással bíró, gazdag gyökerű, elegerős, 1-2 éves csemeték darabja (azok erőssége szerint) 20 krtól 40 krig.

Képviselőségek

és

ügynökségek

törvényesen megengedett

SORSJEGYEKNEK

havi részletfizetésre

való eladására

betölthetők egy elsőrangú bank-háznál (részvénytársaság) magas jutalék és fixum mellett.

Ajánlatok „Kiváló erő” jelige alatt

ECKSTEIN BERNÁT

hirdetési irodájába

Budapest, Fűrdő-utca 4. sz. infenzendők.

3-2

249 nf. 96. sz.

Hirdetmény.

Mely szerint a honvédelmi miniszter úr ó nagyemlétsága a népfelkelési ellenőrzési szemlére való jelentkezéseket 60742. IV. 96. sz. rendeletével f. hó 15-től bezárólag f. évi november hó 10-ig beszüntette.

Egyidejűleg az 5-ik népfelkelés-járás tek. Parancsnokság 845. sz. újabb megkeresése folytán értesítettek mindazon népfelkelő-kötelesek, kik a f. hó 30-ig tartandó ellenőrzési szemlére hirdetményileg felhivattak, hogy arra: folyó évi november hó 14-től 18-ig ugyanazon hirdetmény sorrendje szerint tartoznak megjelenni.

Kelt Szentesen, 1896. okt. 14.

Dr. Lakos Imre.
h. főjegyző.

3-2

Alapítva 1863-ban.

Világhírűek

a jutalommal kitüntetett saját gyártmányú kézi-harmónikái

Trimmel N. Jánosnak

Bécs.

VII/3. Kaiserstr. 74.

Nagy raktára mindenféle

hangszereknek!

Hegedűk, citerák, fűtők, oocarínák, szájharmónikák stb. stb.

Svájci zenélő acéljátékszerek, hangban felülmulhatalnok, zenélő-albumok, poharak, stb. stb.

Mintakönyv ingyen és bérmentve.

Az 1895. évi cairaí s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon diszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitünő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

10-5

biztos kiváló gyors hatású a test bármilyen csúzos bántalmait, u. m.: köszvény, csúz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: Török József úr gyógyszerüzében király-utca 12. és dr. Egger A. úr gyógyszerüzében váci-körút 17. sz. — Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerüzében, valamint a készítő:

VIDDER GYULA gyógyszerésznél

S.-A.-UJHELY, 80. szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Szentesen: Gömbös László úr gyógyszerüzében.

SZIVATTYUK MÉRLEGEK,

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparcélokra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxidálási módszer szerint inoxidált szivattyúk rozsdá ellen védve.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien,

I., Wallfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6. sz.

legújabb javított rendszerű tizedes, százados és húszes mérlegek fűtől és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek.

Commandit-társaság szivattyú- és mérleg-gyártásra.

Főnyeremény esetleg 500.000 márka.

Szerencse-jelentés!

A nyereményekert az állam kezéskedik.

Meghívás a Hamburg állam által biztosított nagy pénzsorsolás nyeremény-esélyeiben való részvételre, melyben 10 millió 746,990 márkát biztosan nyerni kell.

Ez előnyös pénzsorsolás nyereményei, mely tervszerűen csupán 112,000 sorsjegyet tartalmaz, a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 márka.

Díj	300,000 márka	46 nyeremény	5000 márka
1 nyeremény	200,000	106	3000
1	100,000	206	2000
2	75,000	782	1000
1	70,000	1348	400
1	65,000	42	300
1	60,000	138	200 és 150
1	55,000	3327	155
2	50,000	8961	134, 104 és 100
1	40,000	9249	73, 45 és 21
3	20,000		
21	10,000		
		összesen:	56,240 nyeremény,

melyek néhány hónap alatt, hét osztályban biztosan eldöntetnek. Az első osztályú főnyeremény 50,000 márka, mely a második osztályban 55,000 márka, a harmadikban 60,000, a negyedikben 65,000, az ötödikben 70,000, a hatodikban 75,000, a hetedikben 200,000 márkára emelkedik és a díjjal, 300,000 márkával együtt esetleg 500,000 márkát tehet ki.

Az első húzás, mely hatóságilag megállapított:

egy egész eredeti sorsjegy ára csak 3 frt 50 kr.
egy fél „ „ „ „ „ 1 „ 75 „
egy negyed „ „ „ „ „ — „ 90 „

A következő osztályokért való befizetések, valamint a pontos nyeremény-jegyzék tekintetők a hivatalos és államcímrel ellátott sorsolási tervből, melyet kívánatra díjtalan és portmentesen előre megküldök.

Minden résztvevőnek azonnal a megtörtént húzás után, külön felhívás nélkül megküldöm a hivatalos sorsbuzási jegyzéket.

A nyeremények kifizetése és szétküldése, közvetlenül tőlem történik az érdekeltekhez, teljes értékben és a legnagyobb titoktartás mellett.

Megrendeléseket postautalvánnyal vagy utánvétellel kérek eszközölni.

Megrendelésekkel tehát mindenki, a kézi húzásra való tekintettel azonnal, de legkésőbb

f. évi október 29-ig bizalommal forduljon:

Heckscher József bank- és váltó-üzletéhez, Hamburgban.

LEGOLCSÓBB KÖNYVNYOMDA

A

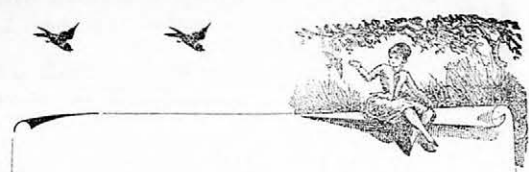
„SZENTES és VIDÉKE” KÖNYVNYOMDÁJA!

FOLYOIRATOK
KÖNYVEK
ZÁRMERLEGEK

KÖRLEVELEK
KERESKEDŐI
NYOMTATVÁNYOK

Tevjegyek
kőnyomatos — — 50 krtól
aranyszegélyű — — 1 fttól
szíjű 100 darab

Közzételők
Ejegyzési kártyák
színes kártyák

Menyegzői
Báti meghívók, Tánczrenak

Diszokmányok

Szalag-aranyozás

Diszmunkák

több színnyomásban is

RAKTÁRON:
ÜGYVEDI
NYOMTATVÁNYOK
KÖTELEZVÉNYEK
ADÓINTÓ-
C Z E D U L Á K
JUTÁNYOS ARBAN

S Z Á M L A K
LEVÉLPAPIROK ÉS
BORÍTÉKOK
J E G Y Z É K E K
VONALOZOTT
ÜZLETKÖNYVEK
RENDELÉS SZERINT

„SZENTES és VIDÉKE”

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA
(SONNENFELD SÁMUEL UR HÁZÁBAN) I. T. 306. SZ.

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET VALAMINT NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEKET
A LEGJUTÁNYOSABBAN SZÁMIT FEL.

